

“ÉPÍTSD MEG A ZENÉT”

Kovács Attiláné Nagy Tünde, a kisvárdai Weiner Leó Alapfokú Művészeti Iskola szolfézs- és zeneismeret-tanára és tanszakvezetője Sopronban, a Horváth József AMI-ban interaktív bemutató óra keretében ismertette meg velünk innovatív módszerét.

A metódus lényege a zene térbeli láttatása és aktív leképezése az erre speciálisan kifejlesztett és gyártott építőkockák segítségével. A módszer célja a szemléltetés mellett a tanulás megkönnyítése és elmélyítése a multimodalitáson keresztül.

A bemutató órákon látottakat zeneismeret tanszakos tanáraink ki is próbálhatták, az erre a célra készült módszertani füzet és a próba kockacsomag segítségével.

A projekt jelleggel elvégzett kísérleti alkalmakon teljesen kezdő, felnőtt tanítvánnyal és 11, 13 éves gyakorló zeneiskolásokkal, egyéni munkamódban volt alkalmam a módszert kipróbálni. A személyes élményeim és a tanulók visszajelzései alapján az alábbi tapasztalatokat gyűjtöttem össze:

- a módszer korosztálytól és előképzettségtől függetlenül nyújt segítséget a zenetanulásban
- a hallás élménye a kockák segítségével a látás és tapintás érzékszervi csatornáján is átélhető
- a kockák egyszerű formája és natúr kivitele nyitva hagyja a lehetőséget a fantázia, kreativitás felébresztésére
- az építőelemek sokoldalú felhasználásra adnak lehetőséget: ritmusbeli, hangmagassággal kapcsolatos jelenségeket és összetett rendszereket taníthatunk általuk (ritmussor, hangnem, hangsor, hangköz, hangzat, stb.)
- a zenét mint elvont jelenséget három dimenzióban leképezve sokkal átfogóbb zeneelméleti megértésre tehet szert a tanuló, mint csupán két dimenziós, füzetbeli munkával (ezzel együtt a hagyományos kottázást mindenképp javaslom összekapcsolni az építés által megszerzett ismeretekkel)
- egymástól látszólag elvont összefüggéseket láthatunk meg a formákban
- a taktilis észlelés és érzékelés révén remek kapcsolatot képezhet a szolfézs és hangszeres órák között - gyakran ütközünk a szolfézs tanítás során abba a problémába, hogy nehéz átültetni az elméleti ismereteket a hangszeres gyakorlatba, itt ez az elméleti órákon meg tud valósulni
- a módszer az integrációt is kiválóan segíti: tanulási nehézséggel küzdő tanulók is aktívan vesznek részt a játékos tanulásban
- a tanulók visszajelzése:
 - bármikor szívesen tanulnak a játékos módszerrel
 - nagyon ötletesnek ítélték meg a feladatokat (a módszertani füzet alapján végeztem őket)
 - teljesen le tudták küzdeni a szorongásukat
 - ha nem voltak biztosak a megoldásban, másolták a többiek építményét, vagy épp saját struktúrákat hoztak létre, tehát a bizonytalanság is aktivitásban mutatkozott meg
 - sikerélményt és tartós figyelmet éltek meg

Személyes megéléseim:

- a kockákat nem elsősorban teljes tanórán használnám, hanem adott célhoz

kapcsolva (pl. új zenei jelenség bevezetése esetén szemléltetésre, dallamíráshoz hangkészlet jelzésére, előzetes memorizálásra, stb.)

- minden esetben rendkívül fontos a pontos visszajelzés és esetleges javítás az építmények értelmezésére, mert a hasonló építőelemek pontos használatát csak így tudjuk kialakítani

- kapcsoljuk össze a térben megépült jelenségeket kottaképpel, hallás- és éneklésélménnyel

- nyugodtan hagyjunk időt a szabad építésre és az összefüggések megismerésére a tanulóknak, hisz a saját tapasztalatba való megérkezés adja a legmélyebb megértést és tartós tudást.

A kockák használatát rendkívül hasznosnak találom, mert előképzőtől továbbképzőig, klasszikus és jazz műfajokban egyaránt kiváló kiegészítői a rendelkezésre álló tananyagoknak. A módszer közvetlenül kapcsolható a Kodály-metódushoz, így minden szakos kolléga számára egyszerűen elsajátítható, a tanár és a csoport egyéniségére szabható. Nagyon hasznos és hiánypótló kiegészítője lehet a zeneiskolai szolfézs- és zeneelmélet-tanításnak. Értékként kezeli a kreativitást, és a modern pedagógiai szemléleteket a bevált hagyományokkal kapcsolja össze. A következő tanévben rendszeresen fogom használni a tanórákon.

Sopron, 2025. július 5.

Vida-Veres Imola
szolfézstanár, HJAMI – Sopron